

บทที่ ๑ เปิดกับไก่

ฉันเองก็เหมือนคนทั่วไปที่เวลาไม่พอใจ ไม่ถูกใจ หรือหงุดหงิดอะไรขึ้นมา ก็จะโทษว่า “เป็นเพราะเธอนั่นแหละ ที่ทำให้.....” ไม่ว่าจะเพื่อน เจ้านาย คนข้างตัว ใครก็ได้ที่เกี่ยวข้อง ฉันจะต้องเอาเรื่องกับคนๆ นั้นให้ได้

เหตุการณ์ต่อไปนี่...ที่หลายคนอาจมองว่าเป็นเรื่องเดิมๆ ธรรมดาๆ แต่ถือเป็นจุดเปลี่ยนที่ใหญ่หลวงสำหรับชีวิตของฉันเลยทีเดียว

ก่อนที่จะเล่า ต้องขอขอบคุณทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เกิดขึ้นนี้อีกครั้ง ไม่ว่าจะเพื่อนร่วมบ้านของฉันทุกคน และญาติกรรมทุกท่านที่ชี้ทางสว่างให้ฉัน

TIP: “ ขณะที่อ่าน ขอให้ท่านได้จินตนาการไปด้วย ให้เหมือนกับว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นกับตัวท่านจริงๆ จะใส่รายละเอียดเพิ่มเติมให้สมจริงยิ่งขึ้นก็ยิ่งได้ หรือจะโยงเข้ากับเรื่องคล้ายกันๆที่ท่านประสบมาก็ทำได้เช่นกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อท่านมากที่สุด ”

ตอนนั้น...ฉันเป็นนักเรียนทุนรัฐบาลไปเรียนต่อปริญญาโทที่ประเทศอังกฤษ ด้วยความที่มีเงินไม่มาก ทำให้มีทางเลือกน้อย จึงขอให้ทางมหาวิทยาลัยช่วยจัดการหาที่พักให้ เพราะต้องการประหยัดให้มากที่สุด เป็นความโชคดีที่ทางมหาวิทยาลัยจัดให้ฉันอยู่บ้านพักที่อยู่ใกล้กับตึกเรียนมากๆ เพียงข้ามถนนก็ถึง แคมยังเป็นบ้าน penthouse คืออยู่ชั้นบนสุดของหอพักสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มีสามห้องนอน สองห้องน้ำ พร้อมทั้งห้องครัวและห้องนั่งเล่นในตัว สะดวกสบายมาก แต่นอกจากฉันที่จะได้อยู่ในบ้านหลังนี้แล้ว ยังมีนักเรียนปริญญาโทต่างชาติอีก 3 คน ซึ่งไม่เคยรู้จักกันมาก่อนพักรวมอยู่ด้วย

เมื่อย้ายเข้าบ้านในวันแรกจึงได้รู้ว่าฉันเป็นคนไทยคนเดียวในบ้าน อีกสองคนเป็นอเมริกันและปากีสถาน เขาตกลงอยู่ห้องใหญ่ที่สุดด้วยกัน ส่วนฉันอยู่ห้องเดี่ยวขนาดกลาง และเหลือห้อง

เล็กสุดไว้สำหรับคนที่สี่ซึ่งยังไม่ได้ย้ายเข้ามา หลังจากพูดคุยกันได้สักพัก ด้วยน้ำเสียง วิธีการพูดคุย และอวัชยาศัย ฉันรู้สึกว่ายชอบเพื่อนอเมริกันมากกว่าเพื่อนปากีสถานทันที

ช่วงเปิดเทอมนี้เป็นเดือนตุลาคม อีกไม่นานก็จะถึงวันคริสต์มาสและปีใหม่แล้ว เราทั้งสามจึงคุยกันเล่นๆว่า ถ้าอีกห้องหนึ่งยังว่างอย่างนี้ต่อไปก็คงดี เพราะจะได้ใช้ต้อนรับแขกที่จะมาเยี่ยมเราในช่วงสิ้นปี แขกจะได้ไม่ต้องเสียเงินค่าที่พัก

สองสามวันต่อมา เพื่อนปากีสถานมาเล่าให้ฉันฟังอย่างตื่นเต้นว่า วันนี้เขาเจอจดหมายที่ส่งถึงสมาชิกคนที่สี่ที่ยังไม่ได้ย้ายเข้ามา แต่เพื่อให้เป็นไปตามที่พวกเราคิดกันไว้ เขาได้ทำลายจดหมายนั้นเรียบร้อยแล้ว ฉันคิดว่า ‘แหม..ทำไมต้องทำขนาดนั้น ยังไงเขาก็ต้องย้ายเข้ามาอยู่ดี’

ไม่นานสมาชิกคนสุดท้ายก็ย้ายเข้ามาจริงๆ เขาเป็นคนกรีก วันแรกๆที่ย้ายเข้ามา เพื่อนกรีกต้องเจอกับปัญหาไม่มีที่เก็บของ ทั้งตู้ในห้องน้ำ ห้องนั่งเล่น ห้องครัวหรือแม้แต่ในตู้เย็น ก็เพราะเพื่อนปากีสถานเอาของของเขาใส่ไว้จนเต็มหมดแล้ว เพื่อนกรีกมาปรับทุกข์กับฉันว่า “ดูซิทำไมคนปากีสถานถึงทำอย่างนี้...ไม่รู้จักขอบเขตของตัวเองเลย ไปบอกให้เขามาย้ายของก็ทำเลย” ฉันก็เห็นว่าเป็นอย่างนั้นจริงๆ

นอกจากนี้ เพื่อนปากีสถานมักพูดจาชนิดไม่ยอมฟังใคร ไม่มีใครถูกนอกจากเขาอีกด้วย นับวันฉันก็ยิ่งไม่ชอบเขามากขึ้นทุกที บางครั้งฉันและเพื่อนกรีกกำลังดูทีวีรายการโปรดอยู่ เพื่อนปากีสถานมาถึงก็เปลี่ยนช่องเฉยเลย... ทีวีเป็นสมบัติของเขา (เราสองคนก็รู้สึกไม่พอใจ บางทีเขาพาเพื่อนมาบ้านก็ทำเป็นมองไม่เห็นคนที่นั่งอยู่ก่อน ทั้งคุยเสียงดังและทำท่าไล้ให้คนอื่นเข้าห้องไปซะด้วยท่าทางไม่สุภาพ ฉันรู้สึกว่ายเพื่อนคนนี้ช่างเห็นแก่ตัวจริงๆ เมื่อเจอเหตุการณ์แบบนี้บ่อยๆเข้าทำให้เกิดความไม่พอใจซ้ำแล้วซ้ำอีกจนเป็นอัตโนมัติ ในที่สุดแค่เห็นหน้าคนปากีสถาน ฉันก็อารมณ์เสียได้ทันที เรียกว่าถ้าเขาอยู่นอกห้อง ฉันก็จะเก็บตัวอยู่แต่ในห้อง จะได้ไม่ต้องเห็นหน้ากัน

ช่วงนั้นการเรียนก็หนักมาก แทนที่กลับมาบ้านจะได้ผ่อนคลาย ทำอาหาร ดูทีวีในห้องนั่งเล่นอย่างสบายใจ แต่ไม่เลย...กลับต้องมาเจอคนที่เหม็นจี้หน้ากันในบ้านอีก เป็นอย่างนี้นานเป็นเดือนๆ บางทีฉันกับเพื่อนอเมริกันและกรีกก็จะมานั่งจับกลุ่มปรับทุกข์ถึงความอึดอัดในบ้าน

กัน แต่ก็ไม่ได้ทำให้อะไรดีขึ้น ยิ่งรู้สึกว่าจะไม่ชอบเพื่อนปากีสถานมากขึ้นเรื่อยๆ นานเข้าชักทนไม่ไหวถึงขั้นมีปากเสียงกันก็มี ฉันพยายามหาทางออกทุกวิถีทาง คิดจะย้ายออกจากบ้านก็เคย แต่ไม่สามารถหาที่พักใหม่ที่ราคาทั้งถูกทั้งดีอย่างนี้ได้ พยายามคิดซะว่า ‘เขาก็เป็นอย่างนี้กับทุกคนนั่นแหละไม่ใช่เฉพาะกับฉัน’ หรือ ‘เขาก็มีส่วนคินะ....’ แต่ก็ยังทำใจไม่ได้ เวลาเห็นหน้าเขาก็ยังรู้สึกเซ็งเหมือนเดิม เพราะต้องเจอกับพฤติกรรมที่ไม่ชอบใจมากขึ้นทุกวัน อยู่อย่างกล่อกลิ้นฝืนทนอย่างนี้นานถึง 7 เดือนด้วยกัน

พอดีช่วงนั้น แม่ของฉันเริ่มสนใจปฏิบัติธรรมและได้พบกับญาติธรรมลูกศิษย์หลวงปู่ทูล จิปปปัญโญที่อยู่ทีอเมริกา แม่เล่าว่าลูกศิษย์หลวงปู่กลุ่มนี้ปฏิบัติธรรมกันอย่างจริงจังและสามารถนำธรรมะมาใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง แม่บอกฉันว่า ปิดเทอมแล้วให้กลับบ้าน ท่านจะพาไปเข้าอบรมธรรมะเพราะญาติธรรมกลุ่มนี้จะมาจัดอบรมที่เมืองไทยช่วงนั้นพอดี จะได้ไปลองปฏิบัติดู แม่บอกให้ฉันคิดว่า ฉันเป็นทุกข์ใจเรื่องอะไรอยู่บ้าง จะได้เอาไปเล่าให้ญาติธรรมฟัง ท่านจะได้ช่วยหาทางออกให้ แม่ทิ้งท้ายไว้ว่า “เขาว่ากันว่าวิธีนี้ไม่ยาก หลายคนที่ได้ฝึก ไม่นานก็ทำได้แล้ว”

จำได้ว่าช่วงที่ปิดเทอมมีจัดอบรมที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรพอดี ในการอบรมมีญาติธรรมจากอเมริกา มาเล่าถึงแนวปฏิบัติที่ท่านใช้ได้ผลและเล่าอุบายธรรมที่ท่านใช้สอนใจตัวเองให้ผู้เข้าอบรมฟัง ฉันก็ฟังไปเรื่อยๆแต่ยังไม่เข้าใจจริงๆว่า “ตนและของของตน” “น้อม...” “ไตรลักษณ์” ที่หลายๆท่านพูดถึงหมายถึงอะไร

ก่อนจบรายการ น้าวิทยากรถามผู้เข้าร่วมอบรมว่าใครมีความทุกข์อะไร ให้เล่าสู่กันฟังเป็นวิทยาทานและวิทยากรจะได้ช่วยกันหาอุบายธรรมสอนใจให้ได้เห็นจริงตามความเป็นจริง จะได้คลายทุกข์

เมื่อถึงตาฉัน ฉันก็บอกไปว่าฉันไม่ค่อยมีความทุกข์อะไร มีแค่เรื่องไม่ชอบหน้าเพื่อนที่อยู่บ้านเดียวกัน แล้วจึงเล่าเรื่องทั้งหมดให้ทุกคนฟัง

เมื่อเล่าจบ น้าบอกให้ฉันนึกถึงเปิดกับไก่ที่เป็นเพื่อนกัน วันหนึ่งเปิดกำลังว่ายน้ำอย่างสบายใจอยู่ในสระน้ำ พอดีไก่เดินผ่านมา

เปิดก็ร้องเรียกไก่อ่ “ไก่อ่ ไก่อ่ มาว่ายน้ำด้วยกันสิ น้ำเย็นสบายดี มาสิมาว่ายน้ำด้วยกัน”

ไก่อ่ก็บอกว่า “ไม่เอาหรอกฉันว่ายน้ำไม่เป็น ฉันไม่ลงไปหรอก”

เปิด “ไม่เห็นเป็นไรฉันยังว่ายได้เลย มาสิมาว่ายน้ำด้วยกันนะ”

ไก่อ่ “ไม่เอาหรอกฉันว่ายน้ำไม่ได้จริงๆ เธอก็ว่ายน้ำไปสิ ฉันอยู่บนนี้แหละ”

เปิด “อะไรเป็นเพื่อนกัน ทำไมไม่เชื่อ ก็ฉันยังว่ายได้เลย ลงมาซะทีสิจะ
ให้พุดไปถึงไหน มาว่ายน้ำด้วยกันมะ”

ไก่อ่ก็บอกว่า “ไม่เอาหรอกฉันว่ายน้ำไม่ได้จริงๆ เธอก็ว่ายน้ำไปสิ ฉันอยู่บนนี้แหละ”

เปิด โหม่มาก ที่เรียกเท่าไร ไก่อ่ก็ไม่ยอมลงมาว่ายน้ำด้วยซะที

“นี่ใครมันบ้าเนีย เปิดหรือไก่อ่” น้ำถาม

“ก็เปิดนะสิที่บ้า ...ก็ไก่อ่มันว่ายน้ำไม่ได้จะให้ลงไปว่ายน้ำได้ยังไง แล้วเปิดยังไปโกรธไก่อ่อีก”

ฉันตอบ

น้ำก็บอก “นั่นล่ะใช่เลย ..ลองน้อม*เข้าหาตัวซิว่า เราเป็นเปิดหรือไก่อ่ล่ะ ที่จะให้เพื่อน
ปากีสถานมาทำอะไรอย่างที่เราต้องการ พอเขาไม่ทำก็โกรธเขา เขามีธรรมชาติของเขาอย่างนั้น
ใครนะที่บ้า”

ฉันได้เห็นตัวเองทันทีว่าฉันเองที่บ้า นึกจำตัวเอง...เพิ่งเข้าใจความจริงก็วันนี้ว่า ฉันเป็นเปิดที่
อยากจะให้ไก่อ่คือเพื่อนปากีสถานมาเป็นแบบที่ฉันคิดว่าเขาควรจะเป็น พอเขาไม่เป็นตามใจเราก็ไม่
พอใจ เมื่อเห็นตัวเอง เห็นความจริง ความซุนซ่องหมองใจต่อเพื่อนปากีสถานก็หมดไปจากใจ

ที่ผ่านมาก็ฉันไม่สามารถเอาความทุกข์ ความไม่พอใจออกจากใจตัวเองได้เพราะยังไม่ได้
เห็นตัวเอง ไม่เห็นว่าฉันกำลังเรียกร้องให้คนอื่นมาเป็นแบบที่ฉันต้องการ ทั้งๆที่เขาไม่ได้มี
ธรรมชาติแบบนั้น ฉัน ฉัน ฉัน ฉันเอาแต่ความคิดของตัวเองเป็นที่ตั้ง เพื่อเปลี่ยนคนอื่น เพื่อน
ปากีสถานอาจทำบางอย่างได้เหมือนฉันแต่บางอย่างก็ทำไม่ได้ ไม่ใช่เขาเป็นคนไม่ดีแต่มันเป็น

ธรรมชาติของเขา ฉันอยากให้เขารู้จักขอบเขตในการอยู่ร่วมกัน อยากให้เขาพูดดีๆ ฟังความคิดเห็นคนอื่นบ้าง อยากให้เขาสุภาพมากกว่านี้ แต่เมื่อเขาไม่ทำเพราะทำไม่ได้ คนที่ไม่ได้ตั้งใจคือฉัน ก็โกรธไม่พอใจเขา ทำให้ใจของฉันเป็นทุกข์

เรื่องเปิดกับไก่อเป็นอุบายธรรมที่สอนให้ฉันเข้าใจความจริงว่าสัตว์ที่คล้ายๆกัน มีธรรมชาติต่างกัน ได้ คนแต่ละคนก็มีธรรมชาติต่างกัน และเหตุการณ์ของเปิดกับไก่อก็ทำให้ฉันได้เห็นตัวเองว่าฉันก็เหมือนเปิดที่พยายามบังคับให้ไก่อลงมาว่ายน้ำ

ฉันพบว่าการเปลี่ยนธรรมชาติของคนอื่นเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ ที่พูดอย่างนี้เพราะฉันได้เอาประสบการณ์ในอดีตมาเป็นหลักฐานยืนยัน หลังจากคิดทบทวนดู เห็นได้ว่าในชีวิตที่ผ่านมาของ ฉันไม่มีซักครั้งที่ฉันจะเปลี่ยนใครได้ เขาอาจจะยอมทำตามที่เราต้องการเพื่อให้เราสบายใจบ้างก็เท่านั้น แต่ถ้าจะเปลี่ยนแปลงตัวเขาจริงๆเขาต้องเปลี่ยนด้วยตัวเอง ฉันเองก็เหมือนกันไม่มีใครเปลี่ยนฉันได้ นอกจากตัวฉันเอง และถึงแม้เห็นประโยชน์ในการเปลี่ยนตัวเองแล้วก็ต้องใช้ความพยายามไม่น้อย

ปัญหาใจของฉันยังไม่หมดลงแค่นั้น ฉันถามน้ำต่อไปว่า “แล้วที่เห็นหน้าเพื่อนปากีสถานแล้วหงุดหงิดไม่พอใจเขาละ”

น้ำถามฉันว่าเวลาฉันเห็นหน้าเขาแล้วไม่พอใจ ณ ขณะนั้นเขาทำอะไรให้ฉันหรือยัง ฉันก็คิดว่า จริงๆแล้วแต่ละครั้งที่ฉันเห็นหน้าเขาแล้วหงุดหงิด เขาก็ยังไม่ได้ทำอะไรให้ฉัน แต่ฉันจำได้ว่าเขาเป็นคนเห็นแก่ตัว ไม่ฟังคนอื่นพูดและชอบเอาชนะ

น้ำจึงบอกให้ฉันคิดดูดีๆว่าใครที่ทำร้ายฉัน ทำให้ฉันหงุดหงิด ฉันก็ยังตอบว่าเป็นเพื่อนปากีสถานที่ทำให้ฉันหงุดหงิด น้ำบอกให้ฉันคิดทบทวนดูดีๆว่าใครกันแน่ ฉันจึงค่อยๆนึกย้อนไปถึงเหตุการณ์จริงในบ้าน แต่ละครั้งที่ฉันเห็นหน้าเพื่อนปากีสถานแล้วรู้สึกหงุดหงิด จริงๆแล้วเขาไม่ได้ทำอะไรฉันแต่ฉันก็หงุดหงิด เพราะฉันจำได้ว่าเขาเป็นคน.....แบบที่ฉันไม่ชอบ

น้ำบอกว่าก้ฉันขยันจำสิ่งที่ไม่ชอบ พอเห็นหน้าเขาก็นึกถึงแต่เรื่องที่ไม่ชอบ ก็ทำให้ฉันไม่สบายใจเอง ทำให้เห็นว่าความจำของฉันเองนั่นแหละที่ทำร้ายใจฉันให้หงุดหงิดเวลาเห็นหน้าเขา

เมื่อเข้าใจอย่างนี้ ก็เห็นว่าที่ผ่านมาฉันเข้าใจผิดมาโดยตลอดว่าคนโน้นไม่ดี คนนี้ไม่ดี พยายามไปแก้ไขเขาซะอีก จริงๆแล้วฉันนั่นแหละที่บ้าจะไปฝืนธรรมชาติของคนอื่น แล้วก็ยังทำร้ายตัวเองด้วยความจำใจในแง่ลบอีก ไม่ใช่เพราะเขาแต่เพราะฉันที่เป็นต้นเหตุของเรื่องทั้งหมดให้ใจเป็นทุกข์เป็นนานสองนาน ใจจึงยอมรับในหลักฐานที่จริงและชัดเจนแต่โดยดี ความทุกข์ที่มีในใจก็หายวับไปกับตา ด้วยการพลิกความเห็นเพียงนิดเดียว

เมื่อกลับไปเรียนต่อ ด้วยรู้ทันความจริงและรู้จักยอมรับธรรมชาติของผู้อื่น ไม่เอาความจำมาทำร้ายตัวเองอีก และเห็นว่าคนที่ฉันควรแก้ไขและทำได้ง่ายที่สุดก็คือตัวเอง หลังจากได้ปรับความคิดแล้ว ก็ยังต้องปรับตัวและเรียนรู้ที่จะจัดการสิ่งต่างๆภายในบ้านให้ฉันสามารถอยู่ร่วมกับคนปากีสถานได้อย่างสบายใจ หายบ้าในเรื่องนี้

*การน้อม คือการเอาเรื่องที่ฟังมาเห็นมา ย้อนมาเป็นกระจกส่องดูตัวเอง โดยการคิดง่ายๆว่า “แล้วฉันล่ะเคยพูด เคยทำแบบนั้นมั๊ย” เพื่อให้เกิดประโยชน์กับตัวเอง เมื่อได้ดูบาปกรรมแล้วต้องน้อมเข้าหาตัวฉันจึงจะเกิดประโยชน์ มิฉะนั้นก็เหมือนกับว่ามีเครื่องมืออยู่แล้วแต่ไม่ได้เอาไปใช้งานนั่นเอง